

به ناوي خواي بهخشندو ميهربانهوه

بهناوي گهلهوه

بهنجومهني نيشتماني كوردستان

ژماره ي بريار: ٢٤

ميژوي بريار: ١٩٩٣/٤/٢٥

به پي ي حوكمي برگه ي (١) له ماده ي (٥٦) ي ياساي ژماره (١) ي سالي ١٩٩٢ و له سه ر پيشنيازي وه زي ري روشنبيري و بريار له سه رداني نهنجومه ني وه زي ران، نهنجومه ني نيشتماني كوردستاني عيراق له دانيشتي روژي ١٨/٤/١٩٩٣ دا برياري ده ركردني نه م ياسايه ي دا:

ياساي ژماره (١٠) سالي ١٩٩٣

ياساي چايه مهن ي هه ريمي كوردستاني عيراق

ماده ي يه كه م: مه به ست له م ووشانه ي خواره وه بو مه به ستي نه م ياسايه ماناكان ي ته نيشتيانه:

- ١- هه ريم: هه ريمي كوردستاني عيراق.
  - ٢- وه زاره ت: وه زاره تي روشنبيري هه ريم.
  - ٣- وه زي ر: وه زي ري روشنبيري هه ريم.
  - ٤- چاپكراوي خوله كي (دوري): هه ر چاپكراويك كه به رده وام به ژماره ي زنجيره ي و له كاتيكي دياريكراوا ده ريجي وه ك روژنامه و گوڤارو بلاوكراوه هه رچيه كي له م باه ته بي.
  - ٥- چاپكراوي ناخوله كي (غيردوري): هه ر چاپكراويك كه بو يه ك جار ده ريجي يا به شبه شي دياريكراوي بي به بي گوڤدانه چاپكردنه مه (اعاده الطبع) وه ك مه وسوعوه قاموس و كتيب و ناميلكه وه نه خشه (خريطه) و رسم و هه رچيه كي له م باه ته بي.
- ماده ي دووم: چاوديري (رقابه) له هه ريمدا ناخريته سه ر چاپه مهن ي و هه ر هاوولا تيه كي سه ربه سته له ده ركردني هه ر چاپه مهن يه كدا به پي ي حوكمه كاني نه م ياسايه.

ماده ي سييه م: مه رجه چايه مهن ي ي خوله كي خاوه ني (امتياز) و سه روكي نووسيني هه بي كه ده بي خوڤنده وه نووسين به زماني چاپكراوه كه بزنان و نه هلبه تي ياساي ي ته واويان هه بي و له سه ر تاوا نيك (جنايه) ياكه نتيكي (جنحة) نا سياسي ي له كه داركه ري شه ره ف حوكم نه درابن.

ماده ي چواره م: خاوه ني (امتياز) و سه روكي نووسيني چاپكراوي خوله كي به هاوبه شي له به رده م ياساو داوه ريدا لي ي به رپرسيارن.

ماده ي ينجه م: ١- هه ر هاوولا تيه كي عيراق ي نيشته جي ي هه ريم كه بيه وي چاپكراويكي خوله كي ده ريكدا ده بي داخوازي يه ك پيش كه ش به وه زي ري روشنبيري بكوا تيبايدا ناوي خو ي و ناوي سه روكي نووسين و ناوي چاپكراوه كه وه زمانه كي ديار ي بكوا.

٢- وه زي ر ده بي له ماوه ي (٣٠) روژادا له روژي تو مار كردني داخو زيبكه وه له لاي وه زاره ت برياري خو ي له باره وه بدا.

٣- نه گه ر وه زي ر نه م ماوه يه ي برگه ي (٢) دا برياري خو ي نه دا چاپكراوه خوله كي يه كه نه رووي ياساي وه به ري پي دراو داده نري.

٤- له حاله تي ره تكردنه وي داخوازيه كه دا خاوه ني داخوازي يه ره تكراوه كي بو ي هه به له ماوه ي ده روژدا له و روژه وه ي پي ي راده گه به نري له لاي داڤگاي پيدا چوونه وه (تمين) ي هه ريم تانوت له برياري وه زي ريدا و برياري داڤگاش بنبر (قطعي) ده بي.

ماده ي شه شه م: ١- چاپكراوي خوله كي له كاتي ده رچووني ي يه كه م ژماره يه وه ده بيتسه خاوه ني بوون (وجود) ي ياساي ي خو ي و نه گه ر خاوه نه كه ي ويستي نه م بوونه ي نه هيل ي، ده بي به نووسين وه راره تي لي ناڤادار بكوا نه م سا له روژي تو مار كردني ناڤادار كردنه وه له لاي وه زاره ت بوونه ياساي يه كه ي نا ميني.

٢- ده شي خاوه ني (امتياز) يا سه روكي نووسين يا هه ر دوو كيان بگو ررين به مه رجي وه زاره تي لي ناڤادار بكري.

ماده ي حوته م: ده بي خاوه ني (امتياز) ي چاپكراوي خوله كي به پي ي ي حال ي چاپكراوه كه ده فته ري تو ماري ياساي ي ئوسولي (السجلات القانونية الاصولية) ي سه لئناو له لايه ن دادنو سه وه ريك بخا.

ماده ي هه شه م: ١- نه وه ي ده يه وي چاپكراوي ناخوله كي چاپ بكوا ده بي پيشه كي له لاي كتبخانه ي نيشتماني ي هه ريم تو ماري بكوا دانه يه كي وه ك خو ي (طبق الاصل) به وي بسپيري.

٢- نه وه ي چاپكراوي ناخوله كي ده دا به چاپكردن ده بي دواي چاپكردني چه ند دانه يه كي لي بسپيري به كتبخانه ي گشتي هه ريم.

٣- ده بي چاپكراوي ناخوله كي كه چاپ ده كرى ناوي دانه ر يادانه رو وه رگيرو پيشكه شكه ري بو چاپ و بلاو كه ره وي (ناشر) و سالي چاپكردني و نه م چاپخانه يه ي لي چاپكراوه ژماره روژي سپاردني به كتبخانه ي نيشتماني و ژماره ي دانه كاني تيبا بي.

ماده ي نوي م: بلاو كردنه وه (النشر) له وبابه تانه قه ده غه ن كه هاني كردني تاوان وكاري تيرو رستي (الارهاب) ده دن وري وشو يني بو خوش ده كن و تين وتواناي بو دا بين ده كن يا جنيوو تانوت لي دان وناو زرا ندي كه سانيان تيبا بي ياده سدريژي يان تيبا بي بو سه ر حورمه تي ئايين ومه زه به كان وداب ونه ريت وسيستي گشتي.

ماده ي ده يه م: خاوه ني (امتياز) ياسه روكي نووسين ونو سه ري وتار له چاپكراوي خوله كيدا وپيشكه شكه ري چاپكراوي ناخوله كي، له حاله تي سه ري پيچي كردني حوكمه كاني نه م ياسايه دا، به پي ي ياسا ره چاو كراو كان ده كه ونه به ر لي پرسينه وه ي ياساي يه وه.

ماده ي يازده يه م: ١) نه وداوا (دعوى) گشتي يانه ي له سه ري پيچي كردني حوكمه كاني نه م ياسايه ده وه شي نه وه، له لايه ن داوا كاري گشتي (الادعاء العام) و به سه ندر كردن له لايه ن وه زي ري داده وه ده كر ين، به لام نه م داوا تايه ني يانه ي لي ده وشينه وه له لايه ن زه ره ره منده وه ده كر ين.

٢) نه م داوا يانه له برگه ي سه ره وه دا باس كراون نابي دواي تيبه ر بووني سي مانك له روژي بلاو بوونه وه وه بو چاپكراوي خوله كي و له كاتي ده ستر كردنه وه به دا به شكردن له چاپكراوي ناخوله كيدا له لايه ن داڤگان وه بي سيري ن.

یاسای ژماره (۱۱) ی سالی ۱۹۹۳

یاسای ئاوه دانکردنه ووه گه شه پیدانی هه ریمی کوردستانی عیراق
ماده ی یه که م: مه به ست له و شان ی خواره و بو مه به ستی ئه م یاسای
ماناکانی ته نیشتیانه:

- ۱- هه ریم: هه ریمی کوردستانی عیراق.
- ۲- وه زارته: وه زارته ئاوه دانکردنه ووه گه شه پیدانی هه ریم.
- ۳- وه زیر: وه زیری ئاوه دانکردنه ووه گه شه پیدانی هه ریم.
- ۴- بریکاری وه زارته: بریکاری وه زارته ئاوه دانکردنه ووه گه شه پیدانی هه ریم.

۵- ئه نجومه ن: ئه نجومه ن راون کار ی ی وه زارته.

ماده ی دو ووه م: وه زارته ئه م ئه رکانه به جیدنی.

۱- پشینیاز کردنی نه خشه ی رگشی ی سیاسه تی ئاوه دانکردنه ووه
گه شه پیدانی هه ریم له بواری دروستکردنه ووه شارو گوندو خانوو به ره
رووخنراوه کان ورنگاو پردیش له سنووری که رته کانی ئه و پرۆژانه ی
ئاوه دانکردنه ووه که به وه زارته ستر دزان.

۲- جینه جی کردنی ئه و سیاسه ته ی بو وه زارته بریار دراوه و
پشینیاز کردنی نه خشه ی سالانه و مامناوه ندی و درێژخایه نی پتیوست بو
جینه جی کردنیان.

۳- دانانی سکچ و به رنامه ی کار بو نه خشه سه لئینراوه کان
وجی به جی کردنی ئه و پرۆژانه ی پابه ندیان به شیوه ی جی به جی کردنی
راسته و خو له لایه ن ده رگا کانی وه زارته ووه یا سپاردنیان به کومپانیاکان یا ئه و
لایه نانه ی پوهه ندیدارو پسپۆرن بو جی به جی کردنیان.

۴- وه زارته بو ی هه به به سیفه تی به لئیندر (مقاول) پرۆژه ی هه ر
لایه نیک ی ناو هه ریم له ریگه ی ده رگا جی به جیکارو سکچیکشه کانیه ووه
جی به جی بکا.

۵- به لئین به ستن (التعاقد) له گه ل کارمه ندانی بیانی یا کومپانیاو دام
وده رگا پسپۆره کان بو کارکردن له فیرمانگه کانی وه زارته دا یا ته واکردنی ئه و
هه نده کارانه ی پی یان سپێردراوه، ئه مه ش به په سندرکردن له لایه ن
ئه نجومه نی وه زیرانه ووه.

۶- پشینیاز کردنی نه خشه و پرۆژه ی گه شه پیدان له چوارچۆوه ی نه خشه
گشتیه کانی ئاوه دانکردنه ووه گه شه پیدان وجی به جی کردنیان به ریکه ستنی
له گه ل لایه ن و وه زارته پوهه ندیداره کاندان.

۷- به گه ر خسته نی ئه و داها تانه ی له هه ندی له چالاکی یه کانی وه زارته ووه
ده ست ده که ون بو مه به ستی ئاوه دانکردنه ووه گه شه پیدان ئه وه ییش دوای
په سندرکردن له لایه ن ئه نجومه نی وه زیرانه ووه.

ماده ی سییه م: ۱- وه زیر سه روکی بالای وه زارته و به رپر سباری یه که مه له
جی به جی کردنی سیاسه ته که به سه ر پر شه رشتیکردنی به جیه یانی یاساو
په ره ووه ربه ییه کان تیاید او له ویشه ووه بریارو فه رمان و ربه ییه کان ده رده چن
له چوارچۆوه ی ئه رکه کانی وه زارته ودام و ده رگا و ده سه لاته کانی و گشت
کار و باره ئیداری و هونه ری و داراییه کان له سنووری ئه م یاسایه داو بویشی
هه به هه ندی له ده سه لاته کانی خو ی به بریکاری وه زارته یا به ربه یه ره

ماده ی دوازده یه م: ۱- حوکمی دادوه ری به کونا هبار کردنی خاوه نی
(امتیاز) و سه روکی نووسین به پی ی حوکمه کانی ئه م یاسایه له چاپکراوی
خوله کیدا خودی چاپکراوه که ناگرته ووه و بوونی (وجود) ی به رده وام ده بی
مه گه ر خاوه نی (امتیاز) خو ی وه های جه زلی نه بی که ئه وسا حوکمی ماده ی
شه شه می ئه م یاسایه ی به سه ردا جی به جی ده کری.

۲- حوکمی دادوه ری به کونا هبار کردنی پیشکه شه کری چاپکراوی
ناخوله کی بو چاپ خودی چاپکراوه که ده گرته ووه و تا کانی لادانی هو ی
گونا هبار کردنه که چاپکراوه که ده ستی به سه ردا ده گیری و بلا و کردنه ووه ی
قه ده غه ده کری.

ماده ی سیازده یه م: هیچ کو تیک له سه ر هاتی چاپکراو بو ناو هه ریم
و بردنی بو ده ره ووه ی نی یه ته نیا ئه وانه نه بی که پیچه وانه ی حوکمه کانی
ماده ی نو یه می ئه م هه ن و سه ر پتیچی که ر ده که و پته به رلی پرسینه ووه ی
یاسایی یه ووه.

ماده ی چواره یه م: سه ربه ستی ی کاری راگه یانندن بو په یامنی و نوینه رانی
دام و ده زگا کانی راگه یانندی بیانی له هه ریمدا مستوگه ره و مه رج
و بنچینه کانی کارکردنیان به ربه ییه یه ک دیاری ده کرین که وه زیر ده ریده کا.

ماده ی یازده یه م: ده بی خاوه نانی ئه و چاپکراوه خوله کی یانه ی تا کاتی
جینه جی کردنی ئه م یاسایه هه ن له ماوه ی (۳۰) رۆژ دا له رۆژی
بلا و کردنه ووه یه ووه له رۆژنامه ی ره سمیدا حوکمی ماده ی پینجه می جی به جی
بکه ن.

ماده ی شانزده یه م: وه زیر بو ی هه به ره ییانی ی پتیوست بو ئاسانی ی جی
به جی کردنی ئه م یاسایه ده ریکا.

ماده ی هه قده یه م: کار به هیچ ده قیک نا کری که له گه ل حوکمه کانی ئه م
یاسایه دا نا کوک بی.

ماده ی هه زده یه م: ده بی ئه نجومه نی وه زیران حوکمه کانی ئه م یاسایه
جیه جی بکا.

ماده ی نۆزده یه م: ئه م یاسایه له رۆژی بلا و کردنه ووه یه ووه له رۆژنامه ی
ره سمیدا کاری پیده کری.

جوهر نامق سالم

سه روکی ئه نجومه نی نیشتمانی ی کوردستانی

عیراق

به ناوی خوا ی به خشنده و میه و به بانه ووه

به ناوی گه له ووه

ئه نجومه نی نیشتمانی کوردستان

ژماره ی بریار: ۲۵

میتروو ی بریار: ۱۷/۵/۱۹۹۳

به پی ی برگی (۱) له ماده ی (۵۶) ی یاسای ژماره (۱) ی سالی ۱۹۹۲
و له سه ر پشینیازی وه زیری ئاوه دانکردنه ووه و گه شه پیدان و په سندرکردن
له لایه ن ئه نجومه نی وه زیرانه ووه، ئه نجومه نی نیشتمانی کوردستانی عیراق له
دانیشتنی رۆژی ۱۶/۵/۱۹۹۳ دا بریاری ده رکردنی ئه م یاسایه ی دا